

VERTROUWELIJK

Aan het bestuur van de gemeenschappelijke regeling
het Noordelijk Belastingkantoor
Postbus 88
9700 AB GRONINGEN

Edelgasstraat 57
2718 SX ZOETERMEER
telefoon (079) 362 36 13
e-mail Audit@Flynth.nl

Kenmerk

661077130/SH/2586

Behandeld door:

S. Hof MSc RA

Datum

7 november 2022

Onderwerp

Managementletter 2022

Geachte bestuursleden,

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2022 hebben wij in september 2022 de interim-controle voor het Noordelijk Belastingkantoor uitgevoerd. Deze tussentijdse controle is gericht op onderwerpen die van belang zijn voor een goede en betrouwbare jaarverslaggeving.

Naar aanleiding van deze interim-controle informeren wij u in deze managementletter over onze belangrijkste bevindingen.

Wij vertrouwen erop met deze rapportage een zinvolle bijdrage te leveren aan het (verder) verbeteren van de interne beheersing van het planning & controle-instrumentarium binnen het Noordelijk Belastingkantoor.

In deze managementletter hanteren wij de volgende indeling:

1. Inleiding
2. Conclusie en samenvatting
3. Follow-up managementletters voorgaande jaren
4. Kwaliteit van de bedrijfsvoeringsprocessen
5. Bevindingen interim-controle 2022
6. Bevindingen IT-Audit
7. Actualiteiten en aandachtspunten

Wij willen de organisatie bedanken voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Astrium Overheidsaccountants
Onderdeel van Flynth Audit B.V.

S. Hof MSc RA

astrium

Managementletter

Noordelijk Belastingkantoor – Boekjaar 2022

1. Inleiding

In het kader van de door het bestuur aan ons verstrekte opdracht tot de controle van de jaarrekening en belastingverantwoordingen 2022 van het Noordelijk Belastingkantoor brengen wij u in deze managementletter verslag uit van onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze tussentijdse (controle) werkzaamheden die wij onlangs hebben uitgevoerd.

De uitvoering van deze controle is overeenkomstig de planning afgerond. Dit positieve resultaat kon bereikt worden door onder andere het volgende:

- Vanaf de start van de samenwerking tussen het Noordelijk Belastingkantoor en Astrium is direct gekozen voor het via een online portal delen van de voor de controle benodigde controle-informatie.
- Goede voorbereiding vanuit het Noordelijk Belastingkantoor.
- Goede samenwerking en communicatie tussen de betrokken medewerkers van het Noordelijk Belastingkantoor en Astrium.

De bevindingen in deze managementletter stellen u in staat om, daar waar nodig, maatregelen te nemen om de interne beheersing verder te verbeteren en daarmee de betrouwbaarheid van de financiële informatie te borgen en/of te optimaliseren. Als medegebruiker van uw financieel informatiesysteem richten wij ons bij de interim-controle voornamelijk op de opzet, het bestaan en de werking van het stelsel van administratieve organisatie en maatregelen van de interne beheersing.

Ons tussentijds onderzoek strekt zich niet verder uit dan noodzakelijk is om tot een oordeel te komen over de jaarrekening en de belastingverantwoordingen ten behoeve van deelnemers over het boekjaar 2022. Daarbij beoordelen wij voornamelijk de opgenomen maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing binnen de belangrijkste processen, die zijn gericht op het waarborgen van een betrouwbare informatievoorziening zowel binnen het Noordelijk Belastingkantoor als naar buiten toe aan derden.

Wij beseffen ons dat onze managementletter in beginsel positief-kritisch is. Wij rapporteren immers voornamelijk over de eventuele leemten of mogelijkheden ter verbetering van de financiële en administratieve processen, de administratieve organisatie daarvan en daarin opgenomen

maatregelen van interne beheersing. Wij geven in onze managementletter (op hoofdlijnen) aan op welke wijze nog verdere verbeteringen van de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing kunnen worden doorgevoerd. Wij lichten u graag ons zienswijze toe ten aanzien van beheersmaatregelen in relatie tot de aanbevelingen en oplossingsrichtingen zoals beschreven in deze managementletter.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening en de belastingverantwoordingen over het boekjaar 2022 van het Noordelijk Belastingkantoor en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie. De bevindingen in deze brief zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit onze reguliere werkzaamheden. In onze controleverklaring bij de jaarrekening zullen wij nader ingaan op de uitgevoerde controlewerkzaamheden met betrekking tot de frauderisico's.

Deze managementletter is met uw ambtelijke organisatie afgestemd en op 4 november 2022 met uw directie besproken. De reactie van de directie op de bevindingen is in deze managementletter verwerkt.

Fusie Astrium Overheidsaccountants en Flynth Audit B.V.

Graag informeren wij u over de juridische fusie tussen Astrium Overheidsaccountants en Flynth Audit B.V. per 1 september jl. Door deze fusie is de schaalgrootte van onze accountantsorganisatie toegenomen, waardoor wij u als breed full service accountantskantoor nog beter kunnen bedienen en adviseren.

Als gevolg van deze juridische fusie wordt de dienstverlening aan uw organisatie nu formeel uitgevoerd vanuit Flynth Audit B.V., maar zal de handelsnaam Astrium Overheidsaccountants gevoerd blijven worden. Daarom ziet u in deze managementletter nog het u bekende logo van Astrium. Ook heeft de fusie geleid tot enkele verschuivingen in onze teambezetting. De heer Hof, die in de afgelopen jaren reeds betrokken was bij de controle, zal met ingang van dit boekjaar optreden als eindverantwoordelijk accountant van het Noordelijk Belastingkantoor. Uw contactpersonen zullen verder grotendeels gelijk blijven en de manier van samenwerken blijft zoals u dat van ons gewend was.

2. Conclusie en samenvatting

2. Conclusie en samenvatting

2.1 Conclusie ‘administratieve organisatie en interne beheersing’

Op basis van de uitgevoerde interim-controle 2022 concluderen wij dat de administratieve organisatie en interne beheersing **voldoet aan de daaraan te stellen eisen.**

Ten aanzien van de processen waarbij in het proces zelf nog onvoldoende interne beheersingsmaatregelen zijn ingebouwd zijn op een goede manier aanvullende verbijzonderde interne controlewerkzaamheden ingeregeld of vormgegeven. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden kunnen wij hierdoor goed gebruik maken van deze uitgevoerde of deels nog uit te voeren aanvullende werkzaamheden.

De directie en het management van het Noordelijk Belastingkantoor hebben verbeteringen hoog op de agenda staan en werken hierin nauwgezet en gestructureerd. Daarmee is op een strak georganiseerde en effectieve wijze gebouwd aan een robuuste en toekomstbestendige organisatie. Dat verdient een compliment aan het Noordelijk Belastingkantoor!

De medewerkers die wij gesproken hebben, zijn betrokken bij de organisatie en geven blijk van een intrinsieke motivatie om de administratieve organisatie en interne beheersing van de organisatie nog verder te optimaliseren.

Dit blijkt concreet uit het daadwerkelijk oplossen van diverse bevindingen vanuit de managementletters van voorgaande jaren alsmede het kritisch blijven analyseren van de bestaande processen en procedures, zoals naar voren is gekomen tijdens de diverse besprekingen die wij gevoerd hebben.

De uitkomst van onze interim-controle is dat wij nog slechts enkele verbeterpunten, voornamelijk voortgekomen uit gewijzigde wet-en-regelgeving, hebben geconstateerd ten aanzien van de interne beheersing. Deze verbeterpunten zijn in hoofdstuk 3 en 4 van deze managementletter nader uitgewerkt.

2.2 Toelichting prioriteit bevindingen

De bevindingen van onze interim-controle zijn in de tabel in paragraaf 2.3 samengevat. Per bevinding is een prioriteit meegegeven, die als volgt is bepaald:

Prioriteit	Toelichting
▲	Bevinding is van groot belang voor de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing, waarbij een risico aanwezig is dat hierdoor de jaarrekening een afwijking van materieel belang kan bevatten. Naar onze mening moet deze bevinding direct opgepakt worden. Indien deze bevinding niet wordt opgevolgd zullen aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden benodigd zijn, danwel kan dit impact hebben op de strekking van onze controleverklaring.
▲	Bevinding is van belang voor de doorontwikkeling en de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing, waarbij een risico aanwezig kan zijn dat hierdoor de jaarrekening een afwijking van materieel belang kan bevatten. Opvolging is naar onze mening gewenst om aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden zoveel mogelijk te beperken. Er kan daarbij ook sprake zijn van een aanbeveling waarbij de opvolging een langere doorlooptijd kent.
▲	De opzet en het bestaan van de administratieve organisatie en interne beheersing is op orde . Met opvolging van deze bevinding kan de kwaliteit van de AO/IB nog verder worden vergroot en kunnen efficiencylagen worden behaald. Deze bevinding heeft geen impact op de accountantscontrole.

2.3 Samenvatting managementletter

Verwijzing managementletter	Prioriteit	Bevinding en advies
5.3 Controle op prestatielevering inkopen	▲	In september 2022 is het werkproces ten aanzien van de prestatielevering verduidelijkt, echter ontbreekt nog een risicoafweging en een nadere verdieping over de wijze waarop de prestatielevering beoordeeld en vastgelegd dient te worden. Achteraf is hierdoor niet altijd vast te stellen op welke wijze en aan de hand van welke brondocumentatie budgethouders de factuur akkoord bevonden hebben inzake de prestatielevering. Wij adviseren u om een verdieping in het beleid omtrent het zichtbaar en verifieerbaar vaststellen en aantonen van de prestatielevering op te nemen.
6.3.1 Wachtwoordenbeleid	▲	Wij hebben geconstateerd dat het wachtwoordenbeleid van het Noordelijk Belastingkantoor meelift op de instellingen van de gemeente Groningen. Op dit moment is er, in overeenstemming met de normen vanuit de BIO, sprake van een vereiste wachtwoordlengte van 8 karakters. De technieken om wachtwoorden te hacken staan echter niet stil. Hoewel het Noordelijk Belastingkantoor een lock-out policy hanteert bij te veel onjuist ingevoerde wachtwoorden, loopt u hierbij nog wel risico's. Het Noordelijk Belastingkantoor is alert op ontwikkelingen op dit gebied en volgt de BIO en de aanbevelingen van de IBD. Wij hebben begrepen dat u bezig bent met het in gebruik nemen van een eigen IT infrastructuur. Hierbij geven wij u tevens, in lijn met de aanbevelingen van de IBD, in overweging om ook bij het inloggen op de infrastructuur van het Noordelijk Belastingkantoor (binnen het eigen kantoor) gebruik te gaan maken van Multi Factor Authenticatie (MFA) zoals dit reeds voor het inloggen vanuit externe locaties reeds is vereist. Wij adviseren u daarom om het wachtwoordbeleid te actualiseren.
6.3.2 Superusers	▲	Het Noordelijk Belastingkantoor heeft actief aandacht voor de impact van superusers op haar systemen. Zo is bijvoorbeeld het aantal superusers tot een minimum beperkt en zijn ook beheerdersrechten vanuit leveranciers zoveel mogelijk teruggedrongen. Wij hebben geconstateerd dat het mogelijk is om controles uit te voeren op logging van de superusers, waarbij deze logging niet door de superusers uitgezet kan worden. De controle op de activiteiten van de superusers is inmiddels opgestart en zal met ingang van het interne controleplan 2023 structureel worden ingebed.

The background image shows a modern, multi-story office building with a large glass facade, situated behind a body of water. A prominent, large, rust-colored, angular sculpture stands in the water on the right. The sky is filled with dramatic, grey clouds, and the water reflects the building and the sky. In the foreground, there are some green reeds or grasses.

3. Follow-up managementletter 2021

3. Follow-up managementletters voorgaande jaren

In de tabel hieronder is de follow-up in het jaar 2022 beschreven van de managementletterpunten 2018, 2019, 2020 en 2021.

Verwijzing management letter voorgaande jaren	Prioriteit	Advies	Status / bevinding interim-controle voorgaand jaar
4.2.1 (2018) <i>Opstellen van actuele procesbeschrijvingen</i>		Wij <u>adviseren</u> om de huidige gang van zaken ten aanzien van de processen te beschrijven en deze werkwijze met de betreffende medewerkers door te nemen om zodoende tot een breed gedragen procesbeschrijving alsmede uitvoering van werkzaamheden te komen.	<u><i>Bevinding afgerond</i></u>
4.3 (2021) <i>Verbijzonderde interne controle - Datawarehouse</i>		Door gebruik te maken van het datawarehouse heeft de verbijzonderde interne controle zich ontwikkeld richting continuus monitoring en hebben wij in de accountantscontrole een verdere stap kunnen zetten richting continuus auditing. Belangrijkste <u>advies</u> op dit moment is om de rapportages en controles vanuit het datawarehouse nog verder toe te spitsen op het doel; namelijk het aantonen van (niet alleen) de juistheid maar vooral ook de volledigheid van de brongegevens (waaronder objecten en subjecten) in uw belastingapplicatie. Zodoende kan bij de uitvoering van de interne controles nog verder worden gestuurd op afwijkingen in de processen.	<u><i>In uitvoering</i></u> In 2022 zijn hier weer mooie stappen in gemaakt. Sinds dit jaar wordt er gesteund op koppelingen van de datawarehouse met de LVWOZ en de BAG extracten. Mutaties in de BAG worden via externe partijen verricht en mutaties in de LVWOZ worden door de gemeenten verwerkt (voorheen deed het Noordelijk belastingkantoor ook een deel van deze mutaties, maar dat is teruggelegd bij de gemeenten). De komende periode wordt hier verder op ontwikkeld om de volledigheid verder op een betrouwbare wijze in kaart te brengen.
5.2 (2021) <i>Frauderisicoanalyse</i>		Als gevolg van de te verwachte verplichte opname van een passage in de controleverklaring door de accountant wordt het onderdeel fraude en corruptie een steeds belangrijker onderdeel van de accountantscontrole. Ook de rol van uw directie en bestuur, bij het voorkomen en detecteren van fraude, onder andere door middel van actief toezicht en het treffen van beheersmaatregelen ter voorkoming van fraude, komt daarbij nadrukkelijk aan de orde. Binnen het Noordelijk belastingkantoor worden frauderisico's binnen de bedrijfsprocessen onderkend en worden beheersingsmaatregelen getroffen. Dit is echter nog geen formeel en terugkerend proces.	<u><i>In uitvoering</i></u> Het Noordelijk Belastingkantoor heeft hiervoor de eerste stappen genomen en is bezig met het inventariseren van de fraude risico's die bestaan. Op basis van deze inventarisatie zal de frauderisico analyse nader ingevuld gaan worden. Bij de actualisatie van de fraude risico analyse zal ook het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium betrokken worden.

		Wij <u>adviseren</u> u derhalve de frauderisico's periodiek te identificeren/onderkennen, de mogelijke omvang en impact te beschrijven en interne beheersingsmaatregelen te treffen om deze fraude en corruptierisico's te mitigeren.	
5.3 (2021) <i>Informatiebeveiliging & Cybersecurity</i>		Het Noordelijk Belastingkantoor heeft in het voorjaar van 2021 een eigen Informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld. Wij constateren daarnaast dat binnen het Noordelijk Belastingkantoor voldoende bewustwording is van de risico's op het gebied van cybersecurity. Wij <u>adviseren</u> u, door de toenemende dreiging van cybersecurity, om periodiek een simulatie van een cyberincident te oefenen en de uitkomsten daarvan te bespreken met de directie.	<u>Bevinding afgerond</u>
6.1 (2021) <i>Implementatie rechtmatigheidsverantwoording</i>		Het Noordelijk Belastingkantoor is goed op weg om in 2023, onderbouwd, een rechtmatigheidsverklaring af te kunnen geven. Wij <u>adviseren</u> u hierbij om de laatste punten op de i te zetten en voor het jaar 2022 proef te draaien door een rapportage inzake de rechtmatigheid op te stellen.	<u>In uitvoering</u> De laatste benodigdheden staan voor 2022 op de planning (formalisieren controleprotocol, actualiseren verordeningen en vaststellen benodigde beleidstukken). Ook zal in 2022 weer proef gedraaid worden met de rechtmatigheidsverantwoording. De implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording ligt hiermee op schema.

astrium

Hunze en Aa's

4. Kwaliteit van de bedrijfsvoeringsprocessen

4. Kwaliteit van de bedrijfsvoeringsprocessen

4.1 Opzet administratieve organisatie en interne beheersing

De interne beheersing binnen het Noordelijk Belastingkantoor is georganiseerd langs de volgende verdedigingslijnen:

1. 1^e lijn; Administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) in de processen in de lijnorganisatie en IT-systemen.
2. 2^e lijn; Interne controle uitgevoerd binnen de processen door medewerkers van het Noordelijk Belastingkantoor.
3. 3^e lijn; Verbijzonderde interne controle uitgevoerd door externe- en eigen medewerkers.
4. extern; Controlewerkzaamheden door de externe accountant.

In dit hoofdstuk geven wij ook onze visie ten aanzien van de (verbijzonderde) interne controle.

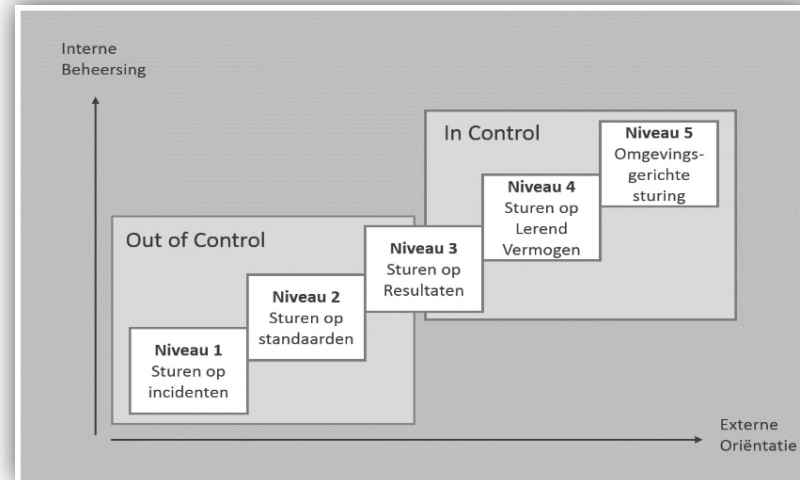
4.2 Kwaliteit van de AO/IB van en binnen de bedrijfsvoeringsprocessen

Het afgelopen jaar heeft het Noordelijk Belastingkantoor belangrijke stappen gezet in het verder verbeteren van de bedrijfsvoering. Het Noordelijk Belastingkantoor investeert in de verbetering van datakwaliteit zodat de aanslagoplegging steeds efficiënter en effectiever verloopt en daarnaast de kwaliteit steeds verder wordt verhoogd waardoor bijvoorbeeld minder bezwaren ontstaan. Daarnaast wordt in samenwerking met de ICT-leverancier onderzoek gedaan naar versnelling van de processen, wat moet leiden tot een verdere reductie van de doorlooptijd van de bulkaanslagoplegging.

Het streven is hierbij de doorlooptijd (van 10 maanden in 2020 en 8 maanden in 2021) te verlagen naar 6 maanden (2022).

Hieruit kunnen wij concluderen dat wederom grote stappen zijn gezet in het verbeteren en verder optimaliseren van de bedrijfsvoering, waaronder de ICT-omgeving.

De interne beheersing van de processen van het Noordelijk Belastingkantoor bevond zich, na oprichting tussen niveau 1 en 2 (zie onderstaand plaatje).

Door de stappen die de afgelopen jaren zijn gezet is de interne beheersing binnen de organisatie verschoven richting niveau 4. Hierbij is uw organisatie steeds verder 'in control' en daarnaast steeds meer in staat in te spelen op een veranderende omgeving. Via data-analyse is de kwaliteit en betrouwbaarheid van de data daarnaast vergroot en is optimalisatie van processen de nieuwe doelstelling geworden.

4.3 Verbijzonderde interne controle (VIC)

De doelstelling van de verbijzonderde interne controle is om:

- te toetsen of interne controle(maatregelen) in de processen hebben gewerkt;
- te adviseren over verbeteringen ten aanzien van tekortkomingen op gebied van interne controlehandelingen binnen de processen;
- ten aanzien van de processen waarbij in het proces zelf nog onvoldoende interne controlehandelingen zijn ingebouwd, compenserende verbijzonderde interne controlewerkzaamheden uitvoeren.

Sinds 2019 wordt veel tijd en energie gestoken in het ontwikkelen van het datawarehouse. Dit datawarehouse wordt onder andere gebruikt om uw managementinformatie te verbeteren, maar geeft ook de mogelijkheid om geautomatiseerde controlevergelijkingen (lees 'data-analyses') te maken. Het voordeel hiervan is dat er meer gericht kan worden op geconstateerde afwijkingen en dat minder steekproeven nodig zijn om tot hetzelfde of zelf hoger inzicht c.q. niveau van betrouwbaarheid te komen.

Ook in 2022 is ingezet op doorontwikkeling op dit gebied. Zo wordt de datawarehouse nu ook gevoed door het berichtenverkeer met de LVWOZ en de BAG-mutaties die op hun beurt door externen bijgehouden worden. Hierdoor wordt naast de inzet op juistheid van de gegevens ook nadrukkelijk ingezet op volledigheid van de brongegevens.

Door gebruik te maken van het datawarehouse heeft de verbijzonderde interne controle zich wel al verder ontwikkeld richting continuous monitoring en hebben wij in de accountantscontrole een verdere stap kunnen zetten richting continuous auditing. Momenteel voeren wij al veel controlewerkzaamheden reeds na afloop van elk kwartaal uit, waardoor de druk op de periode vlak na de jaarafsluiting sterk is verminderd.

Belangrijkste advies op dit moment is de verdere doorontwikkeling van de volledigheid van de brongegevens (waaronder objecten en subjecten) in uw belastingapplicatie. Zodoende kan bij de uitvoering van de interne controles nog verder worden gestuurd op afwijkingen in de processen.

astrium

5. Bevindingen
Interim-controle 2022

5. Bevindingen interim-controle 2022

5.1 Inleiding

De kwaliteit van de administratieve organisatie en de (verbijzonderde) interne controle vormen tezamen de twee belangrijkste onderdelen voor een optimaal intern beheersingssysteem. Hieronder gaan wij nader in op onze bevindingen, zoals opgenomen in de samenvattende tabel in paragraaf 2.2, inzake de interim-controle 2022.

In hoofdstruk drie van deze managementletter is de status van de openstaande bevindingen uit het voorgaande jaar opgenomen.

5.2 Controle op prestatielevering inkopen

Binnen het Noordelijk Belastingkantoor is middels een workflow ingeregeld dat een factuur altijd langs een budgethouder loopt. De budgethouder fiatteert de factuur en vervolgens kan deze betaald worden en verantwoord worden in de financiële administratie. In september 2022 is het werkproces ten aanzien van de prestatielevering verduidelijkt, echter ontbreekt nog een risicoafweging en een nadere verdieping over de wijze waarop de prestatielevering beoordeeld en vastgelegd dient te worden. Hierdoor is onvoldoende duidelijk en onvoldoende zichtbaar hoe de prestatielevering getoetst wordt en hoe dit gedocumenteerd wordt. Het Noordelijk Belastingkantoor loopt daardoor het risico dat inkopen niet rechtmatig verantwoord worden omdat de inkoopfactuur niet in overeenstemming is met de geleverde prestatie.

Om hier adequaat op in te spelen adviseren wij u om op basis van een risicoanalyse van de inkopen een verdieping in het beleid op te nemen waarin geformaliseerd wordt hoe de prestatielevering beoordeeld en aangetoond dient te worden. Wij adviseren hierbij kennis te nemen van de BADO notitie "Vastlegging en onderbouwing prestatielevering bij inkopen door decentrale overheidsorganisaties". Deze notitie geeft duidelijke en praktische handvaten hoe de prestatielevering per soort inkoop onderbouwd kan worden.

6. Bevindingen IT-Audit

6. Bevinding IT-Audit

6.1 IT-werkzaamheden en onze controlerende rol

Ingevolge artikel 2:393 lid 4 BW dient de accountant in zijn verslag aandacht te besteden aan de bevindingen die naar voren zijn gekomen uit de beoordeling van de automatiseringsomgeving wat betreft de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij benadrukken dat onze controle gericht is op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening en zich niet primair richt op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. De IT-auditwerkzaamheden zijn geïntegreerd in onze aanpak voor de jaarrekeningcontrole.

Het inzicht in de betrouwbare werking van de IT-systemen en het gebruik daarvan door de organisatie vormen een onderdeel van de kwaliteit van de interne beheersing en de administratieve organisatie. Uw IT-systemen en de algemene IT-beheersmaatregelen kunnen belangrijke waarborgen bieden in het mitigeren van risico's op bijvoorbeeld ongewenste wijzigingen of ongeautoriseerde transacties.

6.2 BIO

Het Noordelijk belastingkantoor heeft als streven aan alle aspecten van de BIO te voldoen. Hiervoor heeft het Noordelijk Belastingkantoor in 2022 de GAP-analyse uitgevoerd. De GAP-analyse is bedoeld om zaken boven tafel te halen die verbetering nodig hebben. Het Noordelijk Belastingkantoor zet momenteel volop in op het borgen van de BIO in de P&C cyclus. Uit de GAP-analyse blijkt dat er op een aantal aspecten nog niet (volledig) voldaan wordt, maar ook dat op een aantal onderdelen de werkzaamheden nog niet (volledig) zijn uitgevoerd. Voor deze punten wordt in 2022 een informatiebeveiligingsplan opgesteld, waarin wordt aangegeven op welke wijze en in welke tijdsperiode de benodigde maatregelen worden uitgevoerd. De planning is om het informatiebeveiligingsplan in Q4 van 2022 af te wikkelen.

6.3 Aanbevelingen IT

6.3.1 Wachtwoordenbeleid

Wij hebben geconstateerd dat het wachtwoordenbeleid van het Noordelijk Belastingkantoor meelift op de instellingen van de gemeente Groningen. Op dit moment is er, in overeenstemming met de normen vanuit de BIO, sprake van een vereiste wachtwoordlengte van 8 karakters. De technieken om wachtwoorden te hacken staan echter niet stil (zie ook onderstaande figuur waarin is geduid hoeveel tijd het kost om een wachtwoord te hacken). Hoewel het Noordelijk Belastingkantoor een lock-out policy hanteert bij te veel onjuist ingevoerde wachtwoorden, loopt u hierbij nog wel risico's.

Het Noordelijk Belastingkantoor is alert op ontwikkelingen op dit gebied en volgt de BIO en de aanbevelingen van de IBD. Wij hebben begrepen dat u bezig bent met het in gebruik nemen van een eigen IT-infrastructuur. Hierbij geven wij u tevens, in lijn met de aanbevelingen van de IBD, in overweging om ook bij het inloggen op de infrastructuur van het Noordelijk Belastingkantoor (binnen het eigen kantoor) gebruik te gaan maken van Multi Factor Authenticatie (MFA) zoals dit reeds voor het inloggen vanuit externe locaties reeds is vereist. Wij adviseren u daarom om het wachtwoordbeleid te actualiseren.

Number of Characters	Numbers Only	Lowercase Letters	Upper and Lowercase Letters	Numbers, Upper and Lowercase Letters	Numbers, Upper and Lowercase Letters, Symbols
4	Instantly	Instantly	Instantly	Instantly	Instantly
5	Instantly	Instantly	Instantly	Instantly	Instantly
6	Instantly	Instantly	Instantly	1 sec	5 secs
7	Instantly	Instantly	25 secs	1 min	6 mins
8	Instantly	5 secs	22 mins	1 hour	8 hours
9	Instantly	2 mins	19 hours	3 days	3 weeks
10	Instantly	58 mins	1 month	7 months	5 years
11	2 secs	1 day	5 years	41 years	400 years
12	25 secs	3 weeks	300 years	2k years	34k years
13	4 mins	1 year	16k years	100k years	2m years
14	41 mins	51 years	800k years	9m years	200m years
15	6 hours	1k years	43m years	600m years	15 bn years
16	2 days	34k years	2bn years	37bn years	1tn years
17	4 weeks	800k years	100bn years	2tn years	93tn years
18	9 months	23m years	6tn years	100 tn years	7qd years

HIVE SYSTEMS -Data sourced from HowSecureismyPassword.net

6.3.2 Superusers

Het Noordelijk Belastingkantoor heeft actief aandacht voor de impact van superusers op haar systemen. Zo is bijvoorbeeld het aantal superusers tot een minimum beperkt en zijn ook beheerdersrechten vanuit leveranciers zoveel mogelijk teruggedrongen. Wij hebben geconstateerd dat het mogelijk is om controles uit te voeren op logging van de superusers, waarbij deze logging niet door de superusers uitgezet kan worden. De controle op de activiteiten van de superusers is inmiddels opgestart en zal met ingang van het interne controleplan 2023 structureel worden ingebed.

A large, three-story red brick building with a dark grey tiled roof. A prominent brick clock tower with a white clock face and a dark spire rises from the roof. The building has numerous windows with dark green frames. A central entrance is visible with a small balcony above it. The sky is overcast and grey.

7. Actualiteiten

7. Actualiteiten en aandachtspunten jaarrekeningcontrole 2022

7.1 Stand van zaken rechtmatigheidsverantwoording

Medio juli 2022 is formeel besloten dat de rechtmatigheidsverantwoording niet meer in het begrotingsjaar 2022 wordt ingevoerd. Inmiddels is de nota van wijziging bij het wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers, waar de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van uitmaakt, behandeld door de Tweede Kamer en is deze op 27 september jl. ook door de Eerste Kamer vastgesteld. Op basis van deze besluitvorming zal het Noordelijk Belastingkantoor voor het verslagjaar 2023, voor de eerste keer een rechtmatigheidsverantwoording op moeten gaan nemen in de jaarrekening.

In de managementletter 2021 hebben wij uitgebreid gerapporteerd over de ontwikkelingen inzake de rechtmatigheidsverantwoording. Hierin hebben wij aangegeven dat het Noordelijk belastingkantoor op veel aspecten reeds stappen genomen heeft ter voorbereiding op de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording.

Wij hebben met de organisatie gesproken over de actuele stand van zaken met betrekking tot de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording. Het Noordelijk Belastingkantoor gaat het jaar 2022 als pilotjaar gebruiken om reeds een jaar met de rechtmatigheidsverantwoording “proef te draaien”. Daarnaast is er reeds een concept controleprotocol 2023 opgesteld waarin de kaders voor de rechtmatigheidsverantwoording ondergebracht zijn (keuze verantwoordingsgrens en keuze invulling van de verantwoording), deze dienen nog definitief gemaakt te worden.

Wij adviseren u het bestuur zo spoedig mogelijk een formeel besluit te laten nemen omtrent de keuzes binnen de rechtmatigheidsverantwoording, middels vaststelling van het controleprotocol 2023. Wij adviseren u om daarna de benodigde verordeningen (controleverordening en financiële verordening) te actualiseren dan wel op te stellen en te laten vaststellen (M&O beleid). Het actualiseren en het opstellen van deze documenten staat op de planning voor eind 2022.

7.2 Impact inflatie en oorlog in Oekraïne

Als gevolg van de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne zijn grondstoffen schaarser en is er sprake van prijsstijgingen die ook invloed hebben het Noordelijk Belastingkantoor. Vanuit het Noordelijk Belastingkantoor is er aandacht voor de prijsontwikkelingen. Binnen de reguliere planning & control cyclus is voldoende aandacht voor de impact van inflatie op de budgetten en wordt, indien er overschrijdingen dreigen, tijdig actie worden ondernomen.

Op grond van de Verordening (EU) 2022/576 is het voor aanbestedende diensten verboden om zaken te doen met Russische partijen. Uit de inventarisatie van de contracten door het Noordelijk Belastingkantoor is gebleken dat er geen contracten zijn met Russische partijen.

7.3 CAO Waterschappen

Eind 2021 is de nieuwe CAO van kracht geworden die voor 2022 van toepassing is. Binnen de CAO van waterschappen was reeds geregeld dat medewerkers een persoons gebonden basis budget ontvangen voor de eigen opleiding, ontwikkeling, loopbaan en vitaliteit. Onder de nieuwe CAO is het echter ook mogelijk om het budget in te zetten voor arbeidsverkorting. Dit is mogelijk voor medewerkers ouder dan 58 jaar. De verplichting ontstaat feitelijk bij het toekennen van het budget en kan tot uitkering komen via betaling van de loopbaan, maar ook bij het doorbetalen van salaris bij arbeidsverkorting. Bij uit dienst treden zal het budget echter weer toekomen aan het Noordelijk Belastingkantoor. Wij adviseren het Noordelijk Belastingkantoor om een voorziening te vormen op basis van het toegekende budget, verminderd met het reeds benutte budget. Hierbij dient bepaald te worden wat de gemiddelde uitputting van het budget per medewerker is.

7.4 Verruiming vermogensgrens voor kwijtschelding

In september 2022 zijn de nadere regels over de kwijtschelding van provinciale, gemeentelijke en waterschapsbelastingen (Regeling kwijtschelding belastingen medeoverheden) door de tweede kamer vastgesteld.

Hierin is bepaald dat bij het toekennen van kwijtschelding aan belastingplichtigen de grens voor het vermogen met maximaal € 2.000 verhoogd kan worden. Tevens is hierbij aangegeven dat de ingangsdatum door de gemeente bepaald mag worden op 1 januari 2023 of met terugwerkende kracht per 1 januari 2022. Het besluit over de toepassing van deze regeling ligt bij de deelnemers, maar het Noordelijk Belastingkantoor heeft reeds een advies opgesteld richting haar deelnemers, te weten maximale verruiming met ingang van 1 januari 2023.

De keuze van de deelnemers kan grote impact hebben op de uit te voeren werkzaamheden van uw organisatie voor de belastingverantwoording aan de deelnemers alsmede de daarbij gepaarde controle. Te denken valt aan het verwerken van afgewezen kwijtscheldingen als gekozen wordt voor ingangsdatum 1 januari 2022, maar ook aan het verwerken van kwijtscheldingsverzoeken die als gevolg van de gemaakte keuze mogelijk nog ingediend zullen worden.

Het Noordelijk Belastingkantoor heeft reeds geïnventariseerd wat de mogelijke impact van de beleidskeuzes van de deelnemers kan zijn op de uitvoering van deze taken. De uitkomst van deze inventarisatie is ook reeds met alle deelnemers gecommuniceerd.

7.5 Verantwoordingsformat WNT 2022

Voor de openbaarmaking van de WNT-gegevens publiceert het ministerie van BZK jaarlijks een verantwoordingsmodel WNT. Het verantwoordingsmodel voor de openbaarmaking van de WNT-gegevens over kalenderjaar 2022 is inmiddels gepubliceerd en benaderbaar via de bijgevoegde link (<https://www.topinkomens.nl/actueel/nieuws/>).

Wij adviseren u goed kennis te nemen van het geactualiseerde WNT-verantwoordingsmodel en de verantwoording in de jaarrekening 2022 letterlijk te baseren op basis van het nieuwste BZK model.

7.6 Planning

De door ons uit te voeren jaarlijkse controlewerkzaamheden kunnen globaal worden onderscheiden in twee onderdelen, te weten:

- a) De interim-controle die bestaat uit de beoordeling van de opzet, het bestaan en de werking van de administratieve organisatie, inclusief interne (risico)beheersingsmaatregelen (waaronder de IT-systemen), die geschiedt door middel van een aantal deelwaarnemingen, het afnemen van interviews en het uitvoeren van een aantal specifieke lijncontroles / proceduretesten; en
- b) De controle van de (concept)jaarrekening en de belastingverantwoordingen, die uiteraard pas na afloop van het boekjaar kan worden uitgevoerd.

De interim(controle)werkzaamheden voor het boekjaar 2022 hebben wij verricht in september 2022. De belangrijkste bevindingen zijn in deze managementletter gerapporteerd.

De controlewerkzaamheden met betrekking tot de jaarrekening 2022 en de werkzaamheden met betrekking tot de belastingverantwoordingen verwachten wij uit te voeren in februari 2023

Verspreidingskring en disclaimer gebruik managementletter

Deze managementletter is alleen bestemd voor de directie en het bestuur en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat deze managementletter daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie deze managementletter getoond of in zijn handen komt op ons.

De in deze managementletter aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattende managementletter van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in deze managementletter is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel, welke zal worden verstrekt in onze controleverklaring.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.